

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

سه شنبه ۱۱ جون ۲۰۲۴

حمید انوری

نگاهی بر "انسان فارغ از محیط زیست"

نبشته منحصراً به فرد زنده یاد "داود موسی" را تحت عنوان فوق با دقت مطالعه نمودم و از مطالعه آن بسیار آموختم و زیاد هم لذت بردم و بر قلم زیبا و حُسن کتابت شان آفرین گفتم. سخن از "اشرف مخلوقات" رفته است و این درحالیست که قرار معلوم هیچ آیتی در قرآن پاک اندرین مورد وجود ندارد، اگر حدیثی هم وجود داشته باشد، این کمترین، کمترین اطلاعی از آن ندارم. اما روان شاد "داود موسی" بسیار موضوع را عام فهم و در عین حال عالمانه مطرح نموده اند که از آن بهتر نمی شد و هم نمی شود. اصلاً این اصطلاح بی مفهوم، ساخته خود آدمیان است. از نگاه عقل و شعور و فهم و درایت و... می شود ادعا نمود که انسان بر دیگر زنده جانها به نحوی برتری دارد، اما در هیچ صورت "اشرف مخلوقات" بوده نمی تواند. به گفته شاعر:

ای برادر تو همان اندیشه ای

مابقی تو استخوان و ریشه ای

ساده ترین و شریف ترین و عام فهم ترین شعر در رد چنان ادعای بزرگ را شاعر طنز پرداز ایرانی، "ایرج میرزا" چنین آورده است باری:

"مناظره با خر" !

روزی به رهی مرا گذر بود

خوابیده به ره جناب خر بود

از خر تو نگو که چون گهر بود

چون صاحب دانش و هنر بود

گفتم که جناب در چه حالی

فرمود که وضع باشد عالی

گفتم که بیا خری رها کن

آدم شو و بعد از این صفاکن
گفتا که برو مرا رها کن
زخم تن خویش را دوا کن
خر صاحب عقل و هوش باشد
دور از عمل و حوش باشد
نه ظلم به دیگری نمودیم
نه اهل ریا و مکر بودیم
راضی چو به رزق خویش بودیم
از سفره کس نان نه ربودیم
دیدى تو خرى کشد خرى را؟
يا آنکه برد ز تن سرى را؟
دیدى تو خرى که کم فروشد؟
يا بهر فریب خلق کوشد؟
دیدى تو خرى که رشوه خوار است؟
يا بر خر دیگری سوار است؟
دیدى تو خرى شکسته پیمان؟
يا آنکه ز دیگری برد نان؟
خر دور ز قیل و قال باشد
نارو زدنش محال باشد
خر معدن معرفت کمال است
غیر از خريت ز خر محال است
تزویر و ریا و مکر و حيله
منسوخ شدست در طویله
دیدم سخنش همه متین است
فرمایش او همه یقین است
گفتم که ز آدمی سرى تو
هرچند به دید ما خرى تو

بنشستم و آرزو نمودم
بر خالق خویش رو نمودم
ای کاش که قانون خریّت
جاری بشود به آدمیت!!!!

روح و روان زنده یاد "داود موسی" شاد و یاد شان گرامی باد که متوجه نکات بس باریکی می شدند و آن نکات را با قلم توانای شان، هنرمندانه نشانی میکردند. اگر کسی میگوید نه!، پس بهتر است سری بزند به نوشته های دنباله دار و متواتر شان که در مورد جفنگ سرائی های نطقان آن زمان آژانس خبر پراگنی "بی بی سی- دری" به رشته تحریر درآورده بودند و چه ماهرانه و استادانه، همه را یک به یک انگشت گذارده و راه و چاه را نیز بصورت مستدل مشخص کرده بودند. و آخر هم اینکه این دقت روانشاد "داود موسی" سخت قابل درنگ است و باید خوب به آن دقت کرد و آنهم اینکه این محیط زیست است که انسان را می سازد، نه برعکس. البته راه "آدم" از راه انسان جدا است که با درد و دریغ بین انسان امروزی و آدم، تفاوتی است از زمین تا ثریا.